

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5
im. Ignacego Jana Paderewskiego
ul. Jana Długosza 53, 05-800 Pruszków
NIP 534-25-79-951, REGON 369856146
tel. 22 486-31-21 22 486-31-96

PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
Szkoły Podstawowej nr 5 im. Ignacego Jana Paderewskiego
w Pruszkowie
przy ul. Jana Długosza 53

Rok szkolny 2025/2026

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017, poz. 59 z późn. zm).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 1084).

Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2025/2026:

1. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej – kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
3. Promocja zdrowego trybu życia w szkole – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
4. Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych.
5. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
6. Promocja kształcenia zawodowego w szkołach podstawowych oraz w środowisku pracodawców. Wzmocnienie roli doradztwa zawodowego.
7. Rozwijanie zainteresowania kulturą i językiem polskim wśród Polonii. Nauczanie języka polskiego w środowiskach polonijnych.
8. Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.

Wstęp

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 5 im. Ignacego Jana Paderewskiego w Pruszkowie zgodnie z Prawem Oświatowym za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki, służy rozwijaniu w uczniach poczucia odpowiedzialności oraz dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Tworzy on wspólną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na inne kultury, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości, poszanowanie wspólnego dobra, jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców. W swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych kierujemy się dobrem każdego ucznia, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej każdego ucznia. Pracę wychowawczą opieramy na wartościach zaakceptowanych przez środowisko Szkoły, ideach, które niesie Patron Szkoły oraz na promocji zdrowego stylu życia. Wspieramy każdego ucznia w jego rozwoju.

Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym

Szkoła analizuje sytuację wychowawczą uczniów poprzez obserwację środowiska rówieśniczego i rodzinnego. Analizuje wnioski z ewaluacji poprzednich programów wychowawczo-profilaktycznych.

W wyniku analizy poprzedniego roku szkoła realizuje potrzeby samorealizacji uczniów poprzez konkursy szkolne, kuratoryjne, powiatowe, w tym zawody sportowe i inne.

Diagnozę potrzeb szkoła przeprowadza w formie ankiet dla uczniów i rodziców, ustrukturyzowanych rozmów z grupami uczniów i rodziców, wywiadów i konsultacji przeprowadzonych z uczniami i rodzicami. Diagnozę w naszej Szkole opracowano w oparciu o analizę:

- dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych, wpisywanych uwag,
- dokumentacji pedagoga szkolnego, psychologa (w tym IPET-y)
- informacji płynących od nauczycieli, wychowawców i innych pracowników Szkoły o bieżących problemach wychowawczych,
- obserwacji zachowania uczniów: w czasie lekcji, przerw międzylekcyjnych, zawodów sportowych, apeli, uroczystości szkolnych, wycieczek, itp.,
- rozmów z rodzicami, Samorządem Szkolnym, dyrektorem, nauczycielami,
- ankiet przeprowadzonych wśród uczniów losowo wybranych klas ich rodziców oraz nauczycieli.

W roku szkolnym 2024/2025 przeprowadzono wśród uczniów, rodziców i nauczycieli badania NWKP (Nawigacja w Każdą Pogodę). Wnioski: podwyższony poziom stresu szkolnego i obniżonego nastroju u części uczniów; sygnały wykluczeń rówieśniczych i incydentów przemocy (w tym cyberprzemocy); trudności części rodziców w kontroli czasu ekranowego; przeciążenie nauczycieli i zapotrzebowanie na procedury postępowania. Dane te stanowią podstawę modyfikacji działań na rok 2025/2026.

Główne problemy wymagające rozwiązania:

- Budowanie relacji, atmosfery zaufania, życzliwości.
- Podniesienie świadomości w zakresie unikania ryzykownych zachowań w grupie rówieśniczej (np. agresja rówieśnicza).

- Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat wpływu używania substancji energetyzujących, dopalaczy, narkotyków, alkoholu oraz palenia papierosów na zdrowie i życie.
- Wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności w zakresie rozwiązywania konfliktów, podejmowania mediacji, porozumienia bez przemocy.
- Informowanie o różnych formach cyberprzemocy.
- Wskazanie zagrożeń wynikających z bezkrytycznego i nałogowego korzystania z urządzeń cyfrowych i Internetu (syndrom FOMO, patotreści).
- Podniesienie świadomości w zakresie kwalifikacji prawnej niektórych zachowań i czynów oraz odpowiedzialności prawnej nieletnich za popełniane czyny.
- Podniesienie świadomości w zakresie konsekwencji prawnych związanych z posiadaniem czy też zażywaniem narkotyków.
- Budowanie wzajemnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo w grupie rówieśniczej – co robić w sytuacjach kryzysowych.
- Podniesienie świadomości w zakresie zachowań prozdrowotnych, wpływu właściwego odżywiania, bezpiecznej aktywności fizycznej i higieny osobistej na rozwój intelektualny oraz fizyczny dzieci i młodzieży.
- Podniesienie motywacji uczniów do wysiłku intelektualnego, do systematycznej pracy, do przejmowania odpowiedzialności za swój rozwój.
- Podniesienie świadomości uczniów na temat korzyści wynikających ze znajomości prawa w życiu codziennym.
- Wsparcie zdrowia psychicznego uczniów poprzez warsztaty, konsultacje i interwencje kryzysowe.
- Systemowe przeciwdziałanie cyberprzemocy i nauka higieny cyfrowej.
- Rozwijanie doradztwa zawodowego i poczucia sprawczości uczniów.
- Wsparcie nauczycieli poprzez superwizję i szkolenia z reagowania na przemoc i konflikty.

Osobami odpowiedzialnymi za realizację działań profilaktycznych są: nauczyciel, wychowawcy, pedagog szkolny oraz rodzice.

Zadania profilaktyczne wychowawców klasowych:

- pomoc uczniom w budowaniu właściwego poczucia własnej wartości, poznawaniu swoich mocnych stron, funkcjonowaniu w oparciu o autorefleksję,
- analizowanie sytuacji związanych z pokonywaniem przez uczniów życiowych przeszkód, w celu budowania pewności siebie i poczucia odpowiedzialności za własne postępowanie,
- pomoc w poznawaniu samego siebie,
- kształtowanie pożądanego systemu wartości,
- wychowywanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych,

- pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych informowanie uczniów o możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, pedagoga, psychologa, dyrektora szkoły,
- podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów – zajęcia z wychowawcą dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, muzeum itp.),
- współpraca z rodziną – inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców,
- realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu, picia alkoholu oraz stosowania środków psychoaktywnych, przeciwdziałania agresji, rozwijania umiejętności interpersonalnych,
- wprowadzanie zajęć redukujących napięcie, relaksacyjnych, zajęć śródlekcyjnych,
- organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce,
- kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia,
- systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci,
- objęcie uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wsparciem i pomocą zgodnie z rozporządzeniem o pomocy psychologiczno – pedagogicznej (wychowawca klasy przewodniczącym zespołów powołanych do pomocy psychologiczno – pedagogicznej: inspirowanie uczniów do systematycznego uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych).
- zorganizowanie zajęć ze specjalistami zgodnie z zaleceniami zawartymi w opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej.

Zadania profilaktyczne pedagoga szkolnego, psychologa, logopedy, doradcy zawodowego:

- pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- wprowadzanie zewnętrznych programów profilaktycznych,
- organizowanie pogadanek, prelekcji dla uczniów z udziałem policji, psychologa, lekarza,
- organizowanie warsztatów, udzielanie porad i konsultacji dla rodziców oraz nauczycieli,
- prowadzenie badań diagnostycznych uczniów, diagnozowanie sytuacji wychowawczej w oddziale,
- udzielanie uczniom, nauczycielom i rodzicom pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów uczniów,
- prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych,
- pomoc rodzicom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspieranie nauczycieli i innych specjalistów w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn

niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,

- wspieranie nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie np. (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Straż Miejska, MOPS).

Zadania profilaktyczne rodziców

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, zaleca się następujące zadania profilaktyczne dla rodziców:

- Każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązek szkolny.
- Rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym bądź dyrektorem /wicedyrektorem/ Szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom.
- Rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez Szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.
- Rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze Szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.
- Uświadamiają dziecku negatywnych dla zdrowia skutków nadużywania technologii informacyjno-komunikacyjnej.
- Dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dziecko oraz uświadamiają znaczenie zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej.

CELE I ZADANIA SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Działalność profilaktyczna w Szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji szkodliwych;
- w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.

Współpraca Szkoły ze środowiskiem

W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym szkoła korzysta z pomocy i wsparcia od niżej wymienionych instytucji oraz organizacji zajmujących się wspomaganie dziecka, rodziny, Szkoły. Źródłami wsparcia są:

Lp.	INSTYTUCJE I ORGANIZACJE	RODZAJ POMOCY W REALIZACJI ZADAŃ WYCHOWAWCZYCH I OPIEKUŃCZYCH
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pruszkowie ul. Gomulińskiego 2	a) badanie i diagnoza uczniów z trudnościami dydaktycznymi, wychowawczymi i ogólnorozwojowymi b) orzekanie o kwalifikacji do nauczania indywidualnego, c) prowadzenie terapii pedagogicznej, psychologicznej, dysortograficznej, zaburzeń rozwoju emocjonalnego, d) pomoc w pedagogizacji rodziców, nauczycieli, uczniów, e) stała współpraca opiekuna szkoły z psychologiem szkolnym, f) konsultacje dla nauczycieli, rodziców, uczniów, g) warsztaty dla nauczycieli, rodziców, uczniów, h) mediacje.
2.	Komenda Powiatowa Policji w Pruszkowie ul. Kraszewskiego 8 Straż Miejska w Pruszkowie ul. Kraszewskiego 14/16	a) pomoc w realizacji zadań wynikających ze Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego, b) prowadzenie konsultacji, warsztatów na temat zagrożeń wśród uczniów, c) prowadzenie zajęć dot. bezpieczeństwa i innych prewencyjnych, d) interwencje według potrzeb, e) prowadzenie wywiadów w środowisku uczniów niedostosowanych społecznie lub z rodzin dysfunkcyjnych i ewentualne kierowanie spraw do rozpatrzenia przez sąd, f) współpraca w zakresie „Niebieskiej Karty”, g) współpraca w zakresie wychowania komunikacyjnego.
3.	Sąd Rejonowy w Pruszkowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich ul. Kraszewskiego 22	a) współpraca kuratora ze Szkołą, b) udzielanie pomocy rodzinie przez dozór kuratora czy inne środki wychowawcze, c) prowadzenie spraw oraz rozmów profilaktycznych z uczniami i rodzicami, d) wspieranie działań profilaktycznych w Szkole i środowisku dziecka z trudnościami wychowawczymi
4.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w	a) zabezpieczenie pomocy socjalnej (obiady, stypendia, wsparcie finansowe), b) zgłaszanie przez Szkołę problemów wychowawczych, dotyczących zapewnienia opieki nad dziećmi, c) konsultacje z pracownikami socjalnymi,

	Pruszkowie ul. Helenowska 3A	d) prowadzenie szkoleń, warsztatów profilaktycznych dla uczniów, nauczycieli i rodziców.
5.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie ul. Bolesława Prusa 88	a) współpraca w zakresie oceny sytuacji wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, b) dokonywanie oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, c) współpraca z rodziną dziecka.

Ponadto wspomagają nas:

- Polskie Towarzystwo Zespołu Aspergera,
- Fundacja SYNAPSIS,
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę,
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia" IPZ,
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Pruszkowie,
- Akademia Szczęśliwego Człowieka oraz Akademia Szczęśliwego Dziecka.

Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej nr 5 im. Ignacego Jana Paderewskiego w Pruszkowie jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- szanuje tradycję, kulturę własnego narodu, a także innych kultur,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest aktywny społecznie, tolerancyjny, uczciwy, wrażliwy na potrzeby innego człowieka,
- jest: otwarty, komunikatywny, samodzielny, kreatywny i odważny,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy, krytycznie i odpowiedzialnie używa technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, dbając o swoje bezpieczeństwo cyfrowe i higienę cyfrową,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych,
- jest tolerancyjny, szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy innym,
- wiedzę i umiejętności potrafi zastosować w praktyce,
- jest dobrze przygotowany do następnego etapu nauki,
- zna zagrożenia współczesnego świata i potrafi w życiu codziennym ich unikać,

- podejmuje działania na rzecz poprawy jakości środowiska naturalnego,
- zna podstawy prawa potrzebne w jego codziennym życiu,
- podejmuje działania na rzecz poprawy jakości środowiska naturalnego,
- rozumie potrzeby innych i stara się ich wspomagać, także w formie działań z zakresu wolontariatu,
- propaguje zdrowy styl życia i aktywny wypoczynek,
- wzorem do naśladowania jest bohater i patron Szkoły Ignacy Jan Paderewski.
- potrafi rozpoznawać dezinformację i stosuje krytyczną analizę informacji,
- zna podstawy samoopieki psychicznej i umie szukać wsparcia w kryzysie,
- planowo rozwija zainteresowania i kompetencje zawodowe, zna lokalne możliwości edukacyjno-zawodowe.

Założenia programu

Realizatorami założeń programu są wszyscy nauczyciele pracujący z uczniami Szkoły Podstawowej nr 5 im. Ignacego Jana Paderewskiego w Pruszkowie. Terenem tych działań jest głównie Szkoła.

Program ten z założenia ma być umową społeczną dotyczącą problematyki wychowawczej oraz profilaktyki. Jest jednocześnie uregulowaniem wzajemnych relacji między nauczycielami uczniami/dziećmi i ich rodzicami oraz precyzowaniem praw i obowiązków uczniów.

Wprowadzenie wspólnie wypracowanych zasad ma się przyczynić do stworzenia w Naszej Szkole atmosfery wzajemnej życzliwości, zaufania i akceptacji połączonej jednocześnie z konsekwencją wymagań. Pragniemy, aby przebywanie w Szkole kojarzyło się uczniom z uczestnictwem w rzeczach ważnych, pożytecznych oraz przyjemnych. Program ten stanowi spójną całość z programami nauczania, a jego realizacja jest zadaniem każdego nauczyciela.

1. Społeczność szkolną stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy Szkoły współpracujący w atmosferze wzajemnego rozumienia i szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań.
2. Wszyscy pracownicy Szkoły oraz rodzice mają możliwość formułowania celów i zadań Programu oraz są współodpowiedzialni za ich realizację.
3. Prawo do wypowiedzania się na temat Programu oraz ustalania jego celów i zadań mają uczniowie Szkoły poprzez Samorząd Uczniowski.
4. Każdy członek społeczności szkolnej, od dyrektora i nauczycieli, poprzez dzieci/uczniów z rodzicami, aż do pozostałych pracowników Szkoły jest osobą, która wstąpiła do tej społeczności i zdecydowała się na jej współtworzenie.
5. Każdy członek społeczności szkolnej jest świadomy, że wolność niesie za sobą trud odpowiedzialności za dokonywanie wyborów.
6. Wychowanie, kształcenie umiejętności i nauczanie stanowią równoważne wymiary prac każdego nauczyciela.
7. Każdy nauczyciel jest wychowawcą, osobą prowadzącą od początku do końca rozwiązywanie problemu konkretnego ucznia lub całej klasy. Problemy zaistniałe podczas jednostki lekcyjnej rozwiązywane są na bieżąco.
8. Zasadą wszystkich członków wspólnoty szkolnej winna być wrażliwość i odpowiedzialność.

9. Podstawowym prawem i obowiązkiem uczniów/dzieci w Szkole jest nauka i uczestniczenie w zajęciach szkolnych.

Cele i zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

Cele ogólne:

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie ucznia w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Założeniem programu jest kreowanie zdrowego stylu życia, zapobieganie zachowaniom agresywnym, profilaktyka uzależnień oraz szeroko rozumiana edukacja niezbędna do wyrobienia właściwych postaw i zachowań.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferach:

- **Fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych
- **Psychicznej** (intelektualnej i emocjonalnej) – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwojowi własnego potencjału.
- **Spolecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych.
- **Aksjologicznej (duchowej)** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie świadomości i tożsamości państwowej, narodowej i regionalnej,
- kształtowanie postaw patriotycznych,
- rozpoznawanie wartości moralnych, dokonywanie wyborów etycznych,
- rozwijanie osobowości ucznia, uwzględniając jego predyspozycje psychiczne, emocjonalne i intelektualne, środowisko rodzinne i kulturowe,
- przejmowanie odpowiedzialności za własne wybory, działania i zachowania,

- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, nowych substancji psychoaktywnych, (dopalaczy), substancji psychotropowych, środków zastępczych, e-papierosów, napojów „energetyków”
- eliminowanie zachowań agresywnych wśród uczniów,
- propagowanie zdrowego stylu życia , w tym kultury fizycznej
- troska o bezpieczeństwo uczniów, w tym bezpieczeństwo cyfrowe oraz higienę cyfrową,
- krytyczne korzystanie z Internetu i odpowiedzialne użycie narzędzi AI.
- kreowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska Szkoły, bezpiecznego pod względem zdrowia psychicznego i fizycznego,
- kształtowanie umiejętności budowania więzi międzyludzkich (szacunku, empatii, współpracy),
- rozwój aktywności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej,
- rozwój zainteresowań i uzdolnień uczniów,
- rozwój konstruktywnego i stabilnego systemu wartości,
- rozwijanie sprawczości uczniów poprzez ocenianie kształtujące i metody aktywizujące,
- wzmocnienie doradztwa zawodowego i planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych.

Struktura oddziaływań wychowawczych

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspirowanie nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,

- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Nauczyciele

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych oraz takich, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- podnoszą kompetencje w zakresie pracy z uczniem, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
- podejmują działania na rzecz ochrony małoletnich,
- współpracują z instytucjami na terenie miasta zajmującymi się wspieraniem i rozwojem dzieci.

Wychowawcy klas

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Zespół wychowawców

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, opracowuje zasady współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, przedstawia propozycje modyfikacji oraz zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen z zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb szkoły.

Sposoby oddziaływań wychowawczych

- wspólne (w zespole uczniowskim) rozwiązywanie bieżących problemów, proponowanie rozwiązań, konsekwencji,
- udział w wolontariacie,
- metody aktywizujące,
- praca w grupach, warsztat,
- gry i zabawy, quizy, konkursy, prezentacje, debaty,
- występy uczniów, wszechstronne ich aktywizowanie w życie Szkoły,
- prowadzenie w ciekawy/aktywizujący uczniów sposób zajęć w wychowawcą,
- techniki multimedialne,
- lekcje biblioteczne,
- lekcje w środowisku naturalnym,
- wycieczki,
- lekcje w muzeach,
- spotkania z ciekawymi ludźmi, specjalistami w danej dziedzinie, wolontariuszami, przedstawicielami świata sportu, aktorami, których celem jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- wystawy prac uczniów,
- gazetki szkolne,
- elementy dramy,
- imprezy okolicznościowe i środowiskowe,
- projekty,
- zajęcia świetlicowe,
- zajęcia z pedagogiem szkolnym i psychologiem.

Pedagog szkolny/psycholog

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,

- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,

Rodzice

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- wspierają swoje dziecko w dostosowaniu się do zasad i wymagań Szkoły,
- pomagają dziecku w pełni zrozumieć zasady panujące w Szkole oraz konsekwencje niedostosowania się do nich,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- informują wychowawcę klasy o wszystkich zmianach w życiu dziecka, które mogą mieć wpływ na jego zachowanie,
- regularnie rozmawiają i współpracują z wychowawcą klasy na temat funkcjonowania swojego dziecka,
- uświadamiają dziecku negatywnych dla zdrowia skutków nadużywania technologii informacyjno-komunikacyjnej,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- będą dążyć do poprawy sytuacji szkolnej dziecka poprzez realizację założeń kontraktu wychowawczego i rozwiązań wypracowanych w czasie wspólnego spotkania z nauczycielami, wychowawcami oraz specjalistami,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów oraz uświadamiają znaczenie zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej,
- kształcą u swoich dzieci postawę odpowiedzialności za zdrowie własne i innych oraz za środowisko,
- poznają główne cele i zadania Programu Wychowawczo – Profilaktycznego, będą je wdrażać i respektować,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły.

Samorząd Uczniowski

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,

- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na następujące działania:

Na początku roku szkolnego, każda klasa wraz z wychowawcą wypracowuje własne klasowe zasady, sformułowane w języku odpowiednim do wieku uczniów, w postaci pozytywnych komunikatów. W ramach wzmacniania pożądaných zachowań uczniów przestrzeganie przez nich zasad będzie nagradzane (pochwały, dyplomy, itp.). Nieprzestrzeganie ich będzie podlegało konsekwencjom. Zasady klasowe są wywieszane w każdej klasie oraz regularnie przypominane i omawiane z uczniami.

Godziny wychowawcze będą poświęcone między innymi dobrostanowi psychicznemu (stres, sen, emocje, pomoc w kryzysie), higienie cyfrowej i przeciwdziałaniu cyberprzemocy (procedury reagowania, ścieżka zgłoszeń), mediacjom rówieśniczym i integracji klasy oraz doradztwu zawodowemu (cele, pierwsze CV, spotkania z pracodawcami).

Działania wychowawcze realizowane są poprzez:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (klasa, szkoła) oraz kształtowanie postaw prospołecznych,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców,
- kształtowanie u uczniów uniwersalnych wartości takich jak: prawda, dobro i piękno,
- higiena cyfrowa, krytyczne korzystanie z Internetu oraz odpowiedzialne użycie narzędzi AI (w tym generatywnych),
- rozwijanie umiejętności uczniów z wykorzystaniem sprzętu w ramach „Laboratoria przyszłości” .

Działania uwzględniający potrzeby uczniów ukraińskich i innych cudzoziemców.

Propozycja działań, które:

- wzmocnią pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa uczniów,
- ułatwią adaptację uczniów do nowych warunków,
- będą sprzyjać integracji i właściwym relacjom rówieśniczym,
- zwiększą kompetencje uczniów w zakresie radzenia sobie z sytuacją kryzysową i stresem,
- będą sprzyjać integracji kulturowej uczniów ukraińskich i polskich,
- będą służyć kształtowaniu postawy szacunku wobec innej narodowości.

Obszary działań	
Budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole	Związane z wojną przeżycia dzieci-uchodźców, ale również innych uczniów szkoły, wymagają zbudowania wśród pracowników szkoły świadomości o przeżyciach dzieci i konsekwencjach dla ich zdrowia psychicznego w przypadku braku odpowiedniej wrażliwości na traumę. W związku z tym, że dzieci będą pod dużym wpływem obecnych oraz nadchodzących wydarzeń związanych z wojną, nauczyciele powinni: • przygotować się na prowadzenie wielu trudnych rozmów z uczniami, • wypracować właściwy styl prowadzenia rozmów na temat toczącej się wojny, • dostosowywać informacje o aktualnej sytuacji związanej z wydarzeniami w Ukrainie do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka, • nie wzbudzać u uczniów niepotrzebnego lęku i niepokoju, • wzmocniać poczucie bezpieczeństwa poprzez informowanie o wsparciu udzielanym Ukrainie oraz bezpiecznym pobycie w Polsce
Integrowanie społeczności klasowej i wewnątrzszkolnej	Podejmowane w szkole działania powinny stwarzać warunki do poznania przez uczniów polskich, ukraińskich, białoruskich i z innych państw, różnic i podobieństw łączących tę część Europy. Wyjaśniania tradycji, obrzędów, zwyczajów i ważnych dla tych krajów wydarzeń. Właściwe relacje rówieśnicze powinny być budowane w oparciu o pozytywne wartości, takie jak: tolerancja wobec różnych religii, kultur, tradycji, szacunek wobec osób innej narodowości. W szkole powinna być tworzona atmosfera wzajemnego zaufania, szacunku i otwartości na problemy innych. Integracji sprzyjać będzie wprowadzenie skutecznego sposobu i formy porozumiewania się z uczniami ukraińskimi, włączanie ich w życie szkoły, organizowanie wspólnego spędzania czasu podczas różnych, aranżowanych przez szkołę, sytuacji.

Udzielanie uczniom odpowiedniej pomocy i wsparcia	Nauczyciele powinni obserwować uczniów pod kątem zapewnienia pomocy psychologiczno-pedagogicznej, informować uczniów i ich rodziców, jakiego wsparcia może udzielić szkoła oraz do jakich osób, instytucji, urzędów mogą się zwrócić o pomoc. Pomocą dla uczniów będzie wskazanie im sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji, zarządzania emocjami, budowania prawidłowych relacji rówieśniczych. Specjaliści powinni wspomagać nauczycieli w rozpoznaniu problemów w sferze emocjonalnej, społecznej, fizycznej konkretnych uczniów oraz zespołów klasowych.
---	--

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi na terenie szkoły,
- znajomość ruchu drogowego, bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- rozpoznanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystania ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarza, papierosów, alkoholu narkotyków, dopalaczy),
- eliminowanie z życia szkoły agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- warsztaty i programie dotyczące profilaktyki zachowań ryzykownych.

I ETAP EDUKACYJNY: edukacja wczesnoszkolna

Lp.	Obszary do pracy	Formy realizacji/zadania	Realizacja w oddziałach			Termin realizacji	Uwagi
			Klasy 1	Klasy 2	Klasy 3		
1.	Organizacja zespołu klasowego	1) integracja zespołu klasowego:					
		a) gry i zabawy integrujące zespół (np. pedagogika zabawy - KLANZA; wykorzystanie elementów terapii Weroniki Sherborne);	☒	☒	☒	IX/X	wychowawcy klas
		b) zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia;	☒				praca ze Statutem SP 5
		c) określenie norm i zasad obowiązujących w klasie i w szkole; tworzenie kodeksów/ kontraktów klasowych;	☒	☒	☒		praca ze Statutem SP 5
		d) zapoznanie z przedmiotowymi zasadami oceniania osiągnięć edukacyjnych i wychowawczych;	☒	☒	☒		Strona internetowa szkoły
		2) nauka współdziałania w grupie i współodpowiedzialności za efekty pracy podczas realizacji założeń programów nauczania - kontrakty wypracowane przez uczniów podczas zajęć warsztatowych;	☒	☒	☒	X	praca ze Statutem SP 5

3) ustalenie sposobów dokonywania ewaluacji podczas zajęć o tematyce wychowawczej:						
a) uczenie uczniów dokonywania ewaluacji pracy w grupie	☒	☒	☒	IX/X	wychowawcy klas	
b) uczenie dokonywania ewaluacji i auto-ewaluacji, np. zaangażowanie w pracę w grupie, funkcjonowanie jako kolega/koleżanka;	☒	☒	☒			
4) rozwijanie samorządności uczniów:						
a) wybory do samorządu oddziału,	☒	☒	☒	IX	wychowawcy klas	
5) kształtowanie umiejętności porozumiewania się z rówieśnikami i postrzegania siebie:					cały rok	wychowawcy klas, nauczyciele
a) kształtowanie umiejętności dokonywania samooceny, określania własnych mocnych i słabych stron – samoocena podczas zajęć, autoprezentacja prac, mini referaty, scenki dramatyczne;	☒	☒	☒		W klasie 1 zaczynamy od komunikatu: „Ty mówisz – ja słucham, ja mówię – Ty słuchasz”	
b) kształtowanie poszanowania zdania innych – prezentacja i ocena dokonań pracy w grupach, ocena rówieśnicza zaangażowania w pracę;	☒	☒	☒			
c) kształtowanie umiejętności przeciwstawiania się złu, wyrażania swojego poglądu o dobrych i złych czynach;	☒	☒	☒			
d) obchody Dnia Życzliwości	☒	☒	☒	21XI	wychowawcy klas, nauczyciele świetlicy	

		e) wdrożenie przez wychowawców klasowego systemu motywacyjnego, np. kolorowe punkty, słoiki z makaronem, naklejki motywacyjne, itp.;	☒	☒	☒	IX/X	wychowawcy klas
		f) rozwijanie umiejętności organizowania pomocy koleżeńskiej poprzez, np. organizowanie pracy w grupach podczas zajęć dydaktycznych itp.	☒	☒	☒		
2.	Troska o estetykę sali lekcyjnej	1) klasa szkolna jako miejsce pracy i nauki; urządzenie sali lekcyjnej:					
		a) wyznaczenie miejsc na przybory szkolne uczniów;	☒	☒	☒	IX	wychowawcy klas, nauczyciele
		b) ustalenie z uczniami zakresu obowiązków dyżurnego w klasie, wskazanie sposobu nagradzania za dobrą pracę	☒	☒	☒		
		c) „kąciki zainteresowań”, ekspozycje prac plastycznych;	☒	☒	☒		
		d) poznanie urządzeń technicznych w sali, ich przeznaczenia i sposobu bezpiecznego ich użytkowania; tworzenie z uczniami regulaminu korzystania z zasobów pracowni komputerowej	☒	☒	☒		wychowawcy klas, nauczyciele nauczyciele zajęć komputerowych
		e) wspólne z uczniami stworzenie regulaminu korzystania z zasobów pracowni komputerowej uwzględniającego bezpieczeństwo oraz higienę pracy podczas użytkowania urządzeń;	☒	☒	☒		nauczyciele zajęć komputerowych

		f) wdrażanie uczniów do przestrzegania ustalonych norm zachowań w różnych sytuacjach;	☒	☒	☒	IX-VI	wychowawcy klas, nauczyciele
		g) konkurs na wystrój klasy, którego tematem przewodnim jest Boże Narodzenie oraz wiosna (uczniowie wykonują elementy zdobnicze z zastosowaniem różnorodnych technik plastycznych).	☒	☒	☒	XII	koordynator konkursu, nauczyciele podczas zajęć plastycznych i technicznych
3.	Kształtowanie postaw społeczno-moralnych, kultura osobista	1) praca z literaturą dla dzieci;				cały rok	Wybór literatury w gestii nauczyciela/ zajęcia w bibliotece szkolnej
		2) dostarczanie wiedzy na temat emocji oraz typów zachowań i ich wpływu na stosunki międzyludzkie/rówieśnicze;	☒	☒	☒		
		3) uczenie uczniów sposobów rozwiązywania konfliktów;	☒	☒	☒		
		4) bieżące omawianie przyczyn zachowań typu: kłótnia, dokuczanie, obmawianie, wyśmiewanie itp. formy agresji;	☒	☒	☒		
		5) kształtowanie umiejętności samooceny; określanie mocnych i słabych stron charakteru;	☒	☒	☒		
		6) kształtowanie umiejętności poszanowania zdania innych (np. klasowe debaty);		☒	☒		

		7) przekazywanie zasad savoir-vivre (podczas posiłków, zasady wchodzenia do klasy po przerwie, zachowanie w szatni podczas wyjścia na spacer, itp.);	☒	☒	☒		
		8) zwracanie uwagi na kulturę osobistą i kulturę języka; stosowanie zwrotów grzecznościowych (praca w grupach, wspólne rozwiązywanie konfliktów);	☒	☒	☒		
		9) uczenie komunikatu „ja”; wdrażanie podstaw asertywnego zachowania;	☒	☒	☒		
		10) podczas bieżących działań wskazywanie zachowań świadczących o okazywaniu szacunku sobie i innym;	☒	☒	☒		
		11) obchody „Dnia życzliwości” (plakaty, eksponowanie zwrotów grzecznościowych, itp.);	☒	☒	☒	21 XI	
4.	Kształtowanie postaw proekologicznych	1) obchody Dnia Ziemi (prace plastyczne, plakaty, nauka, piosenek, apel);	☒	☒	☒	22 IV	
		2) zasady dbania o zwierzęta:					
		a) przeprowadzenie akcji charytatywnej: zbiórka karmy i akcesoriów dla schroniska.	☒	☒	☒	XII	wychowawcy klas opiekunowie MS
		b) dokarmianie ptaków zimą (karmniki klasowe), rozpoznawanie ptaków, wykonywanie albumów o ptakach z karmnika z opisami;	☒	☒	☒	XI - III	wychowawcy klas
		c) współpraca z punktem adopcyjnym dla bezdomnych zwierząt;	☒	☒	☒	cały rok	Wychowawcy klas + wolontariat
		5) segregowanie śmieci					

		a) działania plastyczne z wykorzystaniem materiałów odpadowych;	☒	☒	☒		wychowawcy klas
		6) dostarczanie wiedzy na temat negatywnego wpływu człowieka na stan środowiska naturalnego i wpływu naszych codziennych zachowań na środowisko naturalne,	☒	☒	☒	IX - VI	wychowawcy klas
		7) dbanie o zieleń na placu zabaw - sadzenie nowych roślin, obserwacje świata przyrody	☒	☒	☒		w miarę potrzeb: wychowawcy klas, MS, wychowawcy świetlicy
5.	Prawa Dziecka	1) dostarczanie wiedzy na temat praw i obowiązków człowieka, dziecka, ucznia					
		a) praca z Konwencją o Prawach Dziecka;	☒	☒	☒	20 XI	20 XI – Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka
		b) zajęcia warsztatowe – graficzne przedstawienie praw dziecka;		☒	☒		Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka
		c) sposoby działania w sytuacji zagrożenia: do kogo zwrócić się o pomoc, dziecięce telefony zaufania, kim jest Rzecznik Praw Dziecka;	☒	☒	☒		Wychowawcy klas/pedagog/psycholog szkolny
		2) szkolne obchody Dnia Dziecka – 1 czerwca (dzień na sportowo, na wesoło)					
		3) uczenie rozumnego korzystania ze swoich praw, przestrzegania ustalonych norm zachowań w różnych sytuacjach – „uczymy się samorządności i odpowiedzialności za Szkołę”:					
		a) zasady postępowania w sytuacjach kryzysowych w szkole;	☒	☒	☒	cały rok	Wychowawcy klas/pedagog szkolny
		b) 21 marca - pierwszy dzień wiosny	☒	☒	☒	III	

		(wesoło i kolorowo)					
6.	Kształtowanie postaw patriotycznych	1) przybliżenie sylwetki patrona Szkoły (gazetki ściennie, symbole Szkoły)	☒	☒	☒	XI	Wychowawcy klas
		2) przybliżenie wydarzeń historycznych z naszego miasta: - Lekcje z historią w Muzeum Dulag 121 w Pruszkowie - Muzeum Starożytnego Hutnictwa	☒	☒	☒	X-VI	Wychowawcy klas
		2) ślubowanie klas pierwszych (strój galowy, słowa przyrzeczenia)				X	Wychowawcy klas 1
		3) obchody Narodowego Święta Niepodległości	☒	☒	☒	11 XI	Wychowawcy klas
		4) obchody Dnia Flagi i rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja:	☒	☒	☒	2V, 3 V	wychowawcy klas, malarstwo historyczne (Jan Matejko), baśnie, legendy, wykonanie flagi
		5) obchody Święta Patrona Szkoły (zadania w poziomach klas, działania plastyczne)	☒	☒	☒	8XI/11 XI	wg przydziału zadań
7.	Bezpieczeństwo	1) wyrabianie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych:					
		a) odszukanie i odczytanie oznaczeń na terenie obiektu szkolnego i boiska, przeprowadzenie próbnej drogi ewakuacyjnej (lekcje wychowania fizycznego); trening zachowania w sytuacji zagrożenia – <u>próbne alarmy ppoż.</u>	☒	☒	☒	cały rok	wychowawcy klas

		b) przeprowadzenie cyklu zajęć na temat bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły (kształtowanie umiejętności i nawyku rozpoznawania znaków drogowych, spotkania z funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej);	☒	☒	☒		program „Akademia Bezpiecznego Puchatka” dla klas 1.
		c) korzystanie z dróg publicznych (rower, podstawowe wyposażenie, kask, co to jest karta rowerowa, ścieżki rowerowe);	☒	☒	☒		np. akcja „Rowerowy maj”
		d) bezpiecznie podczas zajęć wychowania fizycznego (przestrzeganie szkolnego regulaminu);	☒	☒	☒		nauczyciel WF oraz wychowawcy klas
		e) zasady bezpieczeństwa na placu zabaw;	☒	☒	☒	IX-VI	Wychowawcy klas/ nauczyciele świetlicy
		2) hałas a bezpieczeństwo – wdrażanie ćwiczeń wyciszających;	☒	☒	☒		Wychowawcy klas
		3) bezpieczeństwo w czasie dni wolnych od szkoły (ferie, wakacje) prezentacje, plakaty;	☒	☒	☒		Wychowawcy klas
		4) Dzień Bezpiecznego Internetu (I połowa lutego), bezpieczeństwo w Internecie - przeciwdziałanie cyberprzemocy (komiksy, pogadanki);	☒	☒	☒	II	wychowawcy klas, nauczyciel informatyki
		5) diagnozowanie potrzeb uczniów w zakresie bezpieczeństwa w Szkole (ankieta)	☒	☒	☒	X	Wychowawcy klas
		7) dostarczenie informacji na temat form pomocy i instytucji jej udzielających w sytuacjach kryzysowych (poznanie numerów telefonów alarmowych, nauka powiadamiania służb o	☒	☒	☒		Wychowawcy klas/ pedagog szkolny/ Straż Miejska

		wypadku, radzenia sobie w sytuacji trudnej, gazetki, próbne alarmy przeciwpożarowe)					
		8) nauka udzielania pierwszej pomocy	☑	☑	☑		Wychowawcy klas/instruktorzy/straż
8.	Stwarzanie możliwości budowania właściwych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie zachowaniom trudnym.	1) kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji dla innych, integracji uczniów w oparciu o dialog i współdziałanie: • zabawy szkolne, zajęcia integracyjne dla klas, wycieczki szkolne, • współpraca z harcerzami (zuchy) • aktywne i systematyczne pełnienie dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych Systematyczne i zgodne z procedurami reagowanie wszystkich pracowników szkoły na wszelkie formy i przejawy agresji w szkole.	☑	☑	☑	cały rok	
		2) kształtowanie umiejętności określania własnych potrzeb i respektowania potrzeb innych ludzi:	☑	☑	☑		Wychowawcy klas
		3) kształtowanie poczucia tolerancji dla osób o innych poglądach, innej religii, niepełnosprawnych, innej narodowości	☑	☑	☑		Wychowawcy klas
		4) uświadamianie miejsca w życiu: miłości, przyjaźni, szacunku, tolerancji (gazetki tematyczne, pogadanki, drama, literatura, inscenizacje, filmy edukacyjne, prawa dziecka);	☑	☑	☑		Wychowawcy klas
		5) kształtowanie pojęć: tolerancja, dyskryminacja, prawo, obowiązek, norma, godność, nietykalność (za pomocą piktogramów i opisu);	☑	☑	☑		Wychowawcy klas/psycholog

	6) kształtowanie gotowości do niesienia pomocy innym (organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób potrzebujących);	☒	☒	☒		
	7) Organizowanie zajęć z wychowawcą przy współpracy pedagoga i psychologa szkolnego na temat: • sposobów rozwiązywania konfliktów, • asertywności, • budowania poczucia własnej wartości, • komunikacji interpersonalnych, • przeciwdziałanie agresji	☒	☒	☒		
	8) Organizowanie imprez służących integracji środowiska szkolnego: • zabawy szkolne, zajęcia integracyjne dla klas, wycieczki szkolne, , • współpraca z harcerzami, • aktywne i systematyczne pełnienie dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych Systematyczne i zgodne z procedurami reagowanie wszystkich pracowników szkoły na wszelkie formy i przejawy agresji w szkole.	☒	☒	☒		Według potrzeb poszczególnych klas.

		9) Dodatkowe zagadnienia (w tym programy) do realizacji w zakresie budowania właściwych relacji rówieśniczych: • „Przyjaciele Zippiego”, • „Zabawa Sztuką” • Warsztaty Porozumienie Bez Przemocy „Język Żyrafy”, • „Akademia Bezpiecznego Puchatka” • „Czytam z klasą. Lekturki spod chmurki – świat pełen emocji”, • „Dwadzieścia minut dla matematyki”, • „Psia lekcja”, • „Sztuka emocji”, • „W świecie zmysłów i emocji”, • „Język żyrafy i szakala – komunikacja bez przemocy”, • Projekt „FamEco – wprowadzanie zasad ekonomii”.	☒	☒	☒		Według potrzeb poszczególnych klas.
9.	Popularyzowanie zdrowego stylu życia. Promocja zdrowia, profilaktyka uzależnień.	1) niwelowanie wad postawy – dostosowanie ławek i krzeseł (sprzętów szkolnych) do potrzeb / rozwoju fizycznego uczniów, np. zachęcanie do pozostawiania w szkole podręczników, wprowadzanie elementów gimnastyki korekcyjnej podczas zajęć wychowania fizycznego;	☒	☒	☒		wychowawcy klas,

	2) zachęcanie do udziału w konkursach i zawodach sportowych;	☒	☒	☒		wychowawcy klas
	3) realizacja programu profilaktyki "Nie pal przy mnie proszę" Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna;	☒	☒	☒		wychowawcy klas
	4) kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych: profilaktyka jamy ustnej (fluoryzacja), kontrola czystości, rozmowy o zdrowiu i zapobieganiu zachorowaniu, w tym na choroby przenoszone drogą kropelkową	☒	☒	☒		wychowawcy klas/pielęgniarka szkolna
	6) udział uczniów w pogadankach, warsztatach i innych formach poznawania środków uzależniających i konsekwencji ich stosowania/spożywania			☒		wychowawcy klas pielęgniarka szkolna
	7) zasady prawidłowego żywienia:	☒	☒	☒		
	a) przeprowadzenie diagnozy dotyczącej problemu nadwagi i otyłości wśród uczniów; (Junior Edu – Żywnienie- bis.)	☒	☒	☒		
	b) kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych - spotkanie np. z dietetykiem; zajęcia warsztatowe – przygotowanie posiłków z odpowiednio dobranych produktów (soki, sałatki, surówki, kanapki, inne...)	☒	☒	☒		Wychowawcy klas/ pielęgniarka szkolna
	c) znaczenie spożywania drugiego śniadania w szkole – dobór odpowiednich produktów;	☒	☒	☒		

		d) wdrażanie programów: „Owoce i warzywa w szkole” „Mleko w szkole”;	☒	☒	☒		
		e) realizacja przez nauczycieli wymagań z podstawy programowej dotyczących edukacji zdrowotnej; korzystanie z materiałów dostępnych na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji;	☒	☒	☒		
10.	Troska o wyniki w nauce	1) rozpoznawanie potrzeb/zainteresowań uczniów np. (ankieta dla rodziców/uczniów);	☒	☒	☒	X	Nauczyciele wg przydziału obowiązków – zajęcia rozwijające, konkursy
		2) Dzień Matematyki– matematyka na wesoło (zadania niestandardowe, zagadki, konkurs międzyklasowy, np. zadania klasy dla klasy w poziomach;	☒	☒	☒		wychowawcy klas,
		3) konkursy interdyscyplinarne: plastyczne, recytatorskie, muzyczne, poetyckie, sportowe, itp.	☒	☒	☒		
		4) praca z uczniem zdolnym:	☒	☒	☒		wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny
		a) rozwijanie zainteresowań					
		b) udział w szkolnych lub zewnętrznych konkursach interdyscyplinarnych;					
		c) autoprezentacje (prezentacje na gazetkach na szkolnym korytarzu), mini referaty podczas zajęć lekcyjnych;					

	5) Systematyczne motywowanie uczniów do nauki	☒	☒	☒	cały rok	wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice
	a) prezentowanie na zajęciach z wychowawcą zainteresowań i pasji uczniów;					
	b) organizacja zajęć pozalekcyjnych zgodnie ze zdiagnozowanymi wcześniej potrzebami uczniowskimi;					
	c) przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, tematycznych, interdyscyplinarnych, artystycznych i sportowych;					
	d) organizacja przez specjalistów szkolnych zajęć z zakresu technik uczenia się, umiejętności radzenia sobie z problemami, stresem, emocjami;					pedagog, psycholog
	e) organizacja zajęć wspierających pracę ucznia zdolnego;					Wychowawcy klas/ nauczyciele świetlicy,
	f) indywidualizacja procesu edukacyjnego oraz systemu oceniania wobec uczniów tego wymagających;					
	g) uwzględnianie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej zawartych w opiniach i orzeczeniach;					
	h) organizacja zajęć wspierających pracę ucznia zdolnego;					

		i) uwzględnianie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej zawartych w opiniach i orzeczeniach;					
		j) organizacja zajęć pozalekcyjnych zgodnie ze zdiagnozowanymi wcześniej potrzebami uczniowskim;					
		k) stosowanie wobec uczniów wymagających wsparcia pochwał nawet najmniejszych sukcesów;					
11.	Zapobieganie trudnościom wychowawczym i niepowodzeniom szkolnym	1) Zapoznanie się z sytuacją rodzinną ucznia i środowiskiem społecznym, w którym przebywa uczeń:	☒	☒	☒		wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny
		a) Kontakty z rodzicami uczniów: zebrania, wywiadówki, badania ankietowe, itp.	☒	☒	☒		
		b) Analiza dokumentów szkolnych dokonywana przez: - wychowawców, - nauczycieli uczących w danym zespole klasowym, - wychowawców świetlicy szkolnej, - pedagoga, - psychologa, w celu podejmowania stosownych działań zapobiegających sytuacjom problemowym;	☒	☒	☒		
		c) Sporządzenie szkolnego wykazu uczniów wymagających pomocy psychologiczno – pedagogicznej (wychowawczej, edukacyjnej i materialnej).					Wychowawca klasy/psycholog/pedagog
		d) Kontynuowanie systematycznej współpracy z instytucjami udzielającymi specjalistycznej pomocy, np.:	☒	☒	☒		

	- ośrodkami pomocy społecznej, - poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, - powiatowym centrum pomocy rodzinie,					
	e) Systematyczna współpraca z policją, strażą miejską, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi;	☑	☑	☑		
	2) Stworzenie systemu pomocy uczniom mającym problemy edukacyjne i wychowawcze					
	a) Organizacja spotkań indywidualnych z rodzicami przez wychowawców i specjalistów szkolnych: pedagoga, psychologa, logopedy;	☑	☑	☑		Wychowawca klasy
	b) badanie dojrzałości szkolnej uczniów klas I na starcie szkolnym	☑				Wychowawca klasy
	c) diagnozowanie uczniów w ciągu całego roku szkolnego;	☑	☑	☑		Wychowawca klasy
	d) opracowywanie indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;	☑	☑	☑		Wychowawca klasy wraz z zespołem
	e) Zaplanowanie i realizacja działań wspierających uczniów: - zajęcia korekcyjno -kompensacyjne przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia), - zajęcia rewalidacyjne przeznaczone dla uczniów z orzeczeniem, - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów, - zajęcia terapii pedagogicznej, - zajęcia logopedyczne, - zajęcia z integracji sensorycznej - TUS - socjoterapia					Dyrektor szkoły/ wychowawca/ specjaliści

	f) Udzielanie rodzicom pomocy w zakresie wskazywania instytucji służących specjalistyczną pomocą.	☒	☒	☒	Cały rok	Wychowawca/ specjaliści
	g) Systematyczna współpraca z instytucjami zajmującymi się wspieraniem uczniów i rodzin z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, powiatowe centrum pomocy rodzinie.	☒	☒	☒	Cały rok	Wychowawca/ specjaliści
	3) Podnoszenie efektywności pracy nauczycieli • bieżące doskonalenie zawodowe nauczycieli, • organizowanie zajęć koleżeńskich, • tworzenie „banku dobrych praktyk” (np. ćwiczenia z zakresu integracji sensorycznej, itp.), • Supervizja i wsparcie dla nauczycieli w obszarze reagowania na przemoc rówieśniczą, cyberprzemoc oraz w pracy z klasą zróżnicowaną.					na bieżąco
	4) Kształtowanie umiejętności nawiązywania pozytywnych relacji z rówieśnikami i dorosłymi (praca w grupie, scenki dramatyczne);					
	a. dostarczanie wiedzy na temat emocji oraz typów zachowań i ich wpływu na stosunki międzyludzkie (zajęcia warsztatowe z psychologiem szkolnym);	☒	☒	☒		
	b. dostarczanie wiedzy na temat radzenia sobie ze stresem i niepowodzeniem, gdzie i u kogo szukać pomocy;	☒	☒	☒		
	c. kształtowanie technik „uczenia się	☒	☒	☒		
	d. nauka komunikowania o swoich pozytywnych i negatywnych uczuciach, potrzebach					
	e. - sprzyjanie rozwijaniu pozytywnego obrazu własnego „Ja”;					

		f. uczenie porozumiewania się i rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy (scenki dramatyczne, bohaterowie literaccy, krótkie opowiadania);						Wychowawca klasy/ psycholog/pedagog
--	--	--	--	--	--	--	--	--

		g. stosowanie systemu wzmocnień pozytywnych wobec uczniów nieśmiałych, z kompleksami, z zaburzeniami emocjonalnymi;					Wszyscy nauczyciele
		h. stosowanie zasad: „ja mówię – Ty słuchasz; Ty mówisz – ja słucham” oraz z zespołem klasowym: „nie przerywaj, gdy ktoś mówi”;					Wychowawca klasy
		i. organizowanie pomocy uczniom ze specyficznymi trudnościami w nauce – zespół terapii (zajęcia ze specjalistą, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze.					Wychowawca klasy
		j. organizowanie samopomocy koleżeńskiej, praca w grupach;					
		5) Zapobieganie absencji, dyscyplina na zajęciach szkolnych:					
		a) sumienne i systematyczne kontrolowanie obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych; b) konsekwentne stosowanie procedur szkolnych wobec uczniów opuszczających zajęcia szkolne; c) punktualne rozpoczynanie i kończenie zajęć; d) organizacja spotkań z rodzicami, dotycząca frekwencji uczniów na zajęciach oraz form pomocy psychologiczno – pedagogicznej; e) systematyczna współpraca z policją, strażą miejską, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi;	☒	☒	☒	cały rok	wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog szkolny
12.	Sposoby wpierania domu	1) Poznanie struktury rodziny i uświadomienie relacji panujących w niej:					
		a) obowiązki dziecka w rodzinie;	☒	☒	☒		
		b) nauka komunikowania o swoich uczuciach i potrzebach;	☒	☒	☒		

rodzinnego ucznia	c) różne formy wypowiedzi pisemnych: pisanie życzeń i zaproszeń na uroczystości, opisy członków rodziny, listy.		☒	☒		
	d) działania plastyczne: albumy rodzinne, drzewa genealogiczne, portrety, upominki (rozwijanie szacunku do tradycji i historii własnej rodziny, szukania jej korzeni genealogicznych).	☒	☒	☒		
	2) Uroczystości okolicznościowe: Andrzejki, Mikołajki, Boże Narodzenie, Dzień Rodziny, Piknik, Dzień Dziecka i inne.	☒	☒	☒		Wychowawca klasy
	3) Włączanie rodziców do współpracy:	☒	☒	☒		
	a) wykorzystanie zasobów zawodowych rodziców (każdy zawód jest ważny, jestem dumny z moich rodziców);					
	b) tworzenie więzi dziecka z rodziną i środowiskiem, w którym wzrasta - Piknik rodzinny.					
	4) Przygotowanie do przekroczenia progu edukacyjnego (z klasy 3 do 4):					
	a) porady dla rodziców;			☒		wychowawcy klas 3, pedagog szkolny, psycholog szkolny
	b) wsparcie ze strony pedagoga i psychologa szkolnego;			☒		
	5) Zapoznavanie rodziców z podstawowymi dokumentami regulującymi pracę szkoły, np.: • Statut szkoły,	☒	☒	☒		wychowawcy klas

		- wewnątrzszkolne zasady oceniania, /zasady oceniania osiągnięć wychowawczych i edukacyjnych, - planem wychowawczym klasy, - program wychowawczo -profilaktyczny Szkoły.					
		6) Ustalenie zasad kontaktowania się z rodzicami uczniów: - zapoznanie rodziców z zakresem udzielanej pomocy psychologiczno– pedagogicznej przez wychowawców, nauczycieli, specjalistów szkolnych (pedagog, psycholog, logopeda, socjoterapeuta); - przedstawienie harmonogramu spotkań z wychowawcami i dni otwartych w szkole; - zachęcenie rodziców do współpracy we wspólnym rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	☑	☑	☑		wychowawcy klas
13.	Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji						
		a) udział nauczycieli i specjalistów szkolnych w konferencjach, warsztatach i szkoleniach, dotyczących profilaktyki uzależnień, b) rozwijanie współpracy z instytucjami promującymi zdrowy styl życia i oferujących pomoc w zakresie profilaktyki uzależnień, c) systematyczny rozwój współpracy z rodzicami, radą rodziców w zakresie profilaktyki.					Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, rodzice Cały rok szkolny, według potrzeb